

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЛІСОВОГО
І САДОВО-ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА**

ВП НУБІП УКРАЇНИ «БОЯРСЬКА ЛІСОВА ДОСЛІДНА СТАНЦІЯ»

ТОВАРИСТВО ЛІСІВНИКІВ УКРАЇНИ

**НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ЛІСІВНИЦТВА ТА ДЕКОРАТИВНОГО
САДІВНИЦТВА**

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

УЧАСНИКІВ

**МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕКОСИСТЕМНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ
У ЛІСОВОМУ КОМПЛЕКСІ ТА САДОВО-ПАРКОВОМУ
ГОСПОДАРСТВІ»
(18-19 квітня 2019 року)**

КИЇВ – 2019

РИЗИК-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД ЛІСОВОЇ СЕРТИФІКАЦІЇ В УКРАЇНІ

П.В. Кравець¹, кандидат сільськогосподарських наук

(pavlo.kravets@nubip.edu.ua),

Є.Ю. Хань² (e.khan@ua.fsc.org),

О.П. Павліщук¹, кандидат економічних наук

(pavlishchuk_o@nubip.edu.ua),

І.П. Лакида¹, кандидат сільськогосподарських наук

(ivan.lakyda@nubip.edu.ua)

¹Національний університет біоресурсів і природокористування України

²FSC Україна (м. Київ)

Уніфіковані підходи щодо ведення лісового господарства в усіх лісах світу, реалізовані в принципах і критеріях FSC та загальних міжнародних індикаторах, усе більше наштовхуються на запити щодо врахування ризику.

Різна природа походження чинників ризику у відхиленні досягнення вимог стандарту відповідального ведення лісового господарства зумовлює необхідність урізноманітнення методів їх врахування при організації лісової сертифікації. Консервативні чинники ризику, які обумовлені природними умовами та історико-культурними особливостями знаходять своє відображення на етапі розроблення стандарту. Так, концепція “Масштаб, інтенсивність і ризик” дозволила робочій групі з розробки стандарту виокремити низку індикаторів, де високий ризик негативного впливу зумовлений саме природними чинниками як гірські умови, чутливі до пошкодження ґрунти тощо.

Натомість чинники ризику, які обумовлені соціально-економічними умовами ведення лісового господарства є динамічними та потребують перегляду частіше ніж термін дії стандарту. Їх врахування є актуальним для країн із високою корупцією, низьким рівнем правозастосування і незбалансованим законодавством. В цьому випадку врахування чинників ризику є доцільним на етапі реалізації стандарту.

Нарешті слід зазначити ризики, викликані інституційними та управлінськими чинниками, тобто тими, які в більшості випадків залежать від практики менеджменту як утримувачів сертифікатів, так

і органів сертифікації та проявляються на рівні окремого підприємства. Характер дії чинників є короткостроковим враховуючи переважно людську природу їх виникнення: кваліфікація, компетенція, досвід і особисті мотиви.

Таким чином пропонуємо розглядати можливість застосування ризик орієнтованого підходу не лише задля його інкорпорації до національних стандартів, тобто на етапі їх розробки, з подальшим зниженням ризиків через адаптовані аудити тощо, але й поширенням його на інші компоненти сертифікації лісоуправління зокрема під час виконання вимог стандарту утримувачем та оцінки відповідності, яка здійснюється органом сертифікації.

У контексті порушеної проблематики, пропонуємо розглядати ризик як ймовірність настання подій, явищ і змін та їх наслідків, які призводять до виникнення невідповідностей вимогам FSC принципів і критеріїв.

Таким чином для врахування чинників ризику, які можуть проявлятися як на національному, так і регіональному й локальному (утримувача сертифікату) рівнях доцільним є розробка і підтримання профілю ризику країни.

Профіль ризику країни становить набір шарів інформації про стан лісів і лісове господарство на основі аналізу виявлених під час попередніх аудитів невідповідностей, офіційної статистики, незалежних досліджень, повідомлень зацікавлених сторін. Завдяки запропонованому алгоритму врахування внеску кожного із шарів інформації, можна буде об'єктивно і неупереджено підійти до встановлення рівнів ризику невідповідності вимогам стандарту на усіх рівнях від національного до окремого підприємства.

Включення ризик орієнтованого підходу до сертифікаційних процедур дозволить більш ретельно і адекватно планувати і проводити аудит, акцентувати увагу лише на ключових параметрах функціонування лісового господарства, уникати невиправданих трудових затрат, і тим самим сприяючи підвищенню ефективності і довіри до системи FSC у відповідь на сучасні глобальні та національні виклики.